♗g1 41.♖d5 ♔g6 42.♘xc5 b6 43.♘e4 h6 44.♖d6+ ♔g7 45.♘g3 ♗g6 46.♖d7+ ♔f6 47.♖d6+ ♔g7 48.♖d7+ ♔f6 49.♖xa7 h5 50.f5 ♗xf5 51.♘xh5+ ♔e5 52.a5 ♗g4 53.♖g7 1–0

7. Ki volt a legnagyobb skalpja?

Legyőztem Kaszparovot és Karpovot azzal, hogy hittem magamban, és folyamatosan nyomást gyakoroltam rájuk, hogy hibázzanak.

KATALÁN MEGNYITÁS E05

Kir. Georgiev–Karpov

Dubai, 2002

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.♗g2 ♗e7 5.♘f3 0–0 6.0–0 dxc4 7.♕c2 a6 8.a4 ♗d7 9.♕xc4 ♗c6 10.♗g5 h6 11.♗xf6 ♗xf6 12.♘c3 ♗xf3 13.♗xf3 c6 14.♖fd1± a5 15.h4 15...♕b6 16.e3 ♘d7 16...♕xb2?? 17.♖ab1 ♕a3 18.♖xb7± **17.♕e2 ♖fd8 18.♖d2 ♕b4 19.♘e4 ♗e7= 20.b3?? 20...♘f6??** 20...f5–+ **21.♖d3 e5** 21...♘xe4 22.♗xe4 e5 23.♖c1 exd4 24.♖c4 ♕b6= (24...♕a3=) **22.♘xf6+ ♗xf6 23.dxe5 ♗xe5 24.♖ad1 ♕e7 25.♗g4 ♖xd3 26.♕xd3** 26.♖xd3 ♖d8= **26...♗f6 27.h5 ♖d8 28.♕f5** 28.♕xd8+ ♕xd8 29.♖xd8+ ♗xd8= **28...♖xd1+ 29.♗xd1 ♕d8 30.♗e2!?** 30.♗c2 **30...♔f8 31.♗c4± ♔e7 32.♔g2 ♕c7 33.♕c5+** 33.f4!? **33...♔e8 34.♕a7 ♗d8 35.♕d4 ♗f6 36.♕g4 ♔e7 37.♔g1 ♕d8 38.♔f1 ♔f8 39.♕f5 ♔e7 40.♔e2 ♕c7 41.f4!± ♕d7 42.♕xd7+ ♔xd7 43.♗xf7 b5 44.♔d3** 44.axb5?! **44...♗b2 45.e4 ♔e7 46.♗g8 ♔f8 47.♗h7 ♗a3 48.e5 ♗b4 49.♗e4 ♗e1 50.g4 bxa4 51.bxa4 c5** 51...♗g3 52.♔e3 c5 53.♗d5± **52.♗d5 ♔e7 53.♗c4 ♗g3 54.♔e4 ♗e1 55.♔f5 ♗d2 56.g5 hxg5 57.♔xg5!** 57.fxg5± **57...♗c1 58.♔g4** 58.♔f5 **58...♗b2 59.♔f3 ♗c1 60.♔e4 ♗d2 61.h6!+– gxh6 62.f5 1–0**

8. Melyik volt a legszebb vesztes partija?

Szupernagymesterként nem hiszek a szép vereségekben. A sakk önmagában természetesen gyönyörű játék, és ha tökéletesen játszol, soha nem vesztesz, legalább remizel. Lehetnek olyan partik, amelyekben az igazán éles állások jönnek ki, és mindkét király néhány lépéses matton lóg, de ha kikapok, az nem lehet szép szerintem.

9. Kinek a játéka volt önre a legnagyobb hatással?

A világbajnokok játszmáit kölyökként fedeztem fel az orosz könyvekből, amelyekből – apám, Dimitur Kir. Georgiev segítségével – megtanultam a nyelvet is. Igazán szerettem Capablanca és Karpov partijait, néhány évvel később Rubinstein és Fischer játszmáit nézegettem szívesen. A szolid, kevésbé agresszív partik álltak hozzám közel.

10. Ha újrakezdhetné a sakkot, mit csinálna másképpen?

Semmit, jó volt, ahogy apám tanított, és belevont a játékba hétéves koromban. Csak azért lennék hálás, ha kicsit korábban találnák fel a számítógépeket. Sokat segítették a munkámat (például az információgyűjtésben), főleg a 2300-as áttörésnél és az annál magasabb szintű akadályoknál bizonyultak hasznosnak.

11. Melyik eredményére a legbüszkébb?

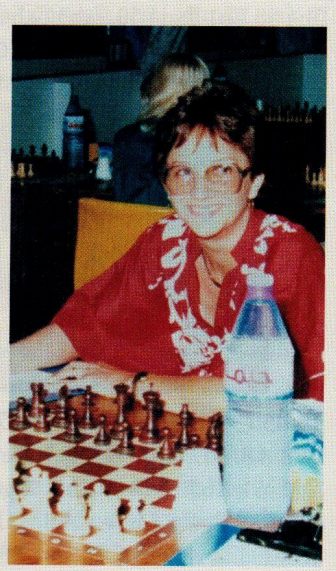
Hogy 1983-ban Belfortban megnyertem a junior-vb-t. Az, hogy én voltam az első bolgár sakkozó, aki világversenyen aranyérmes lett, csak még büszkébbé tesz.

12. Mi volt a leghasznosabb tanács, amit sakkozótól kapott?

Egy híres orosz nagymester mondta: „Ha sok partit nyersz zsinórban, ne remizz. Játssz ki minden partit a végéig."

P.A.

Ivánka Mária 70 éves

Szép, de nehéz feladat olyan sakkozó pályafutását egyetlen cikkben felvillantani, aki enynyi versenysiker mellett mozgalmas, tartalmas életúttal is rendelkezik. Emiatt eltérek a szokásos formáktól.

Szülei erdélyi származásúak. Édesapja, Ivánka Károly aranyműves volt. Bátyjai: Csaba elismert színész és rendező, aki tragikusan korán, 48 évesen hunyt el. Idősebb bátyja, Károly 62 évet élt. Édesapjuk a Pénzverő csapatában versenyzett, a két fiú a budai lakásukhoz közeli Ságvári Klubba járt át sakkozni. Ő maga még nem játszott, de nézte az otthoni partikat, ezzel tanulta meg a szabályokat. Capablancáról is ezt írták…

10 éves volt, amikor a két bátyja után küldték a klubba: jöjjenek már haza. A fiúk játszmái éppen folytak. Míg rájuk várt, egy bácsi megkérdezte, hogy sakkozna-e vele. Amikor az édesapjuk, most már 3 gyerekéért utánuk jött, Marika sakkpartnere bemutatkozott az édesapának: ő Schneider Miklós, a klub edzője. Rendkívüli tehetséget lát a kislányban, kéri, hogy rendszeresen jöjjön, oktatni fogja. Néhány hónap múlva, 1961-ben 11 évesen megnyerte élete első egyéni tornáját, a budapesti általános iskolás lányok versenyét! 150-nél több tornáját nem lehet itt felsorolni, de a legjelentősebbeket csoportosítva megadjuk:

Országos magyar bajnokságokon győztes: 1967 (17 éves!), 1968, 1969 (1970 januárjában), 1970, 1971, 1972, 1974, 1978, 1986. Kilencszeres bajnok! – ami rekord. Azért hozzáteszem, hogy ha csak a többi, élcsoportban szerzett helyezése lenne, már pusztán azokért is számontartaná a magyar sakktörténet: 1966: 2-4., 1973: 2-3., 1977:2., 1990: 2.

Világbajnoki zónaversenyeken elért helyezései: 1970 Vrnjacka Banja 1-3., 1973: Wijk aan Zee 1-4., 1979 Zalaegerszeg 1., 1981 Bydgoszcz 3., 1985: Veliko Tirnovo 3-4., 1987: Balatonföldvár 2-3.

Zónaközi döntőkön: 1971: Ohrid 4-5., 1976: Tbiliszi 4-5., 1979: Alicante 7., 1982: Bad-Kissingen 8-10., 1987: Tuzla 8-9. Ezeket a magasszintű versenyeket részletesen kellene kommentálni, de csak annyit jegyzünk meg, hogy 1971-ben ez az egy zónaközi döntő volt (nem pedig 2 csoport, mint később), így a világbajnok és legutóbbi kihívója volt csak rangsorban az itteni élmezőny előtt, ezért Ivánka helyezése a világranglista 6-7. helyét jelenti. 1976-ban pedig négy különdíjat is nyert a helyezéséért járó mellé.

A zónaversenyek melletti, külföldi versenyeken, egyedül vagy holtversenyben elért 1. díjait legalább felsoroljuk: 1968 Zinnowitz, 1969 Zwolle, 1971 Wijk aan Zee (ekkor kapta meg először az Ezüstvezér díjat), Vrnjacka Banja (1-

3.), 1972 Brassó, 1974 Wijk aan Zee (1-2.) Vannak rendkívül értékes 2. és 3. helyezései is, de ezekre helyszűke miatt nem tudunk kitérni. Kétszer győzte le Gaprindasilit aktív világbajnoknő korában. Olimpiai szereplései:

Ezüstérem: 1969 Lublin, 1. tábla, 1978 Buenos Aires, 2. tábla 1980, Málta, 2. tábla, 1986 Dubai 3. tábla.

Bronzérem: 1972 Skopje, 1. tábla 1982, Luzern, 2. tábla.

4. hely: 1974 Medellin, 1. tábla,

6. hely: 1984 Szaloniki, 2. tábla.

4 ezüst és két bronzérem. Kiváló eredmény. Csak az a sajnálatos, hogy hozzátehetjük, hogy voltak olimpiák, amelyeken csak egy fél pont kellett volna az aranyhoz (és ennyi mindig benne volt több éles játszmában is…).

Szép az egyéni eredményeinek (tábladíjainak) csokra is: Arany: 1974 (holtversenyben Gaprindasvilivel), Ezüst: 1978, 1980 Bronz: 1969, 1972. Sokszor válogatott volt ezek mellett is, másféle (89 országok közötti, 8 ifjúsági és 15 klubtalálkozó) csapatmérkőzéseken. Ezekkel együtt 205-ször játszott magyar csapatokban, külföldiek ellen. Természetesen rendszeresen játszott hazai csb-ken is: ötször volt országos női bajnokcsapat tagja, de szerepelt a férfi csapatban is. A Budapesti Vörös Meteor volt az egyesülete, annak névváltoztatásai után az utódegyesületek tagja lett. Gyerekkori oktatója itt volt Karakas Éva, és részese lett Szabó László előadásainak is, de állandó, sokéves edzője nem volt. Címszerzéseinek időpontjai: 1966 mester, 1968 nemzetközi mester, 1978 nemzetközi nagymester. Az év sakkozónője: 1968, 1971, 1972, 1974, 1976, 1978. Állami kitüntetései: 1970 Magyar Népköztársaság Érdemes Sportolója, 1971 Magyar Népköztársaság Kiváló Sportolója, 1972 Magyar Népköztársaság Sport Érdemérem, bronz fokozat, 1978 magyar Népköztársaság Sport Érdemérem, arany fokozat. A Magyar Sakkszövetség kitüntetése: 2010 Maróczy-díj.

A versenyző sikereinek (hiányos) felsorolása mellett térjünk vissza ismét az emberre is… 1968-ban érettségizett a Petőfi Gimnáziumban, 1975-ben szerzett levelező úton diplomát a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán. 1972-ben kötött házasságot Budinszky András sakkmesterrel, szoftverfejlesztő mérnökkel. 3 fiuk született, mindhárom egyetemet végzett, családot alapított, ma már 6 unokájuk is van. András természetesen társa volt a mindennapok sakkozásában is, de néhány versenyén hivatalos szekundánsként is kísérte, mégpedig igen eredményesen. Számítógépes szakember lévén, előbb féléves ösztöndíjat kapott az USA-ba, később évekig tartó munkavállalással kiköltöztek. Ennek következménye lett, hogy amerikai nyílt versenyeken is játszottak. 1975-ben, a féléves ösztöndíjjal összekapcsolva, a férjével elindultak Las Vegasban az USA Nemzeti Nyílt Bajnokságán, ahol a holtversenyes 1-4. helyezettek (köztük Benkő és Browne nagymesterek!) mögött fél ponttal a még díjas 5-10. helyen végeztek. 1980-ban, már kiköltözve néhány állam nyílt bajnokságán indult. Minnesota államban 2-3., Texasban is 2-3. 1981-ben Texasban 1-3. (majd 1985 és 1986-ban is első), Montanában 1-2., ráadásul itt a Budinszky–Ivánka házaspár osztozott a két első helyen – ilyen se volt még! 1982-ben pedig Dallasban, az Egyesült Államok nyílt bajnokságán a 4. helyen osztozott neves versenyzőkkel.

3 év itthonlét után ismét visszamentek Austinba, újra indult az amerikai férfi nyílt versenyeken. Ezeket nem soroljuk fel, de fontos adatként megemlítjük, hogy a vegyes mezőnyű openek során Ivánka 8 alkalommal került szembe férfi nagymesterekkel, és két győzelem, két vereség, négy döntetlennel 50%-ot ért el ellenük.

A versenyzés folytatódott, de néhány év múlva, több jó eredmény ellenére abbamaradt. Mindenesetre ma is azt mondhatjuk, mint versenyzése idején: ha lett volna 3 gyermekes női sakkozóknak világbajnoksága, azt ő nyerte volna meg! Ismételten írták róla jó akarattal, hogy megnyitási felkészültségén javítania kellene. Gyakori időzavarait is csökkenthetné, ha hosszabban tudná „kirakni a varit" – de a nagy család mellett nem volt annyi ideje, hogy nap mint nap több órát foglalkozzon ezzel.

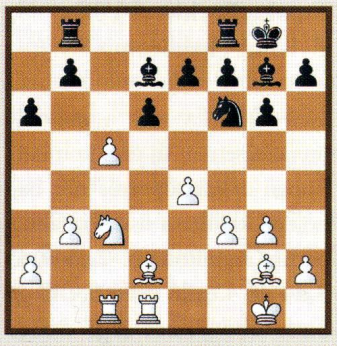
Versenyzésről, sok másról lehetne még írni – csak két területet említek. Egyrészt TV-szerepléseit: Karakas Éva Támadás a király ellen című sakktanfolyamában 1966-tól évekig szerepelt, aztán Kállai Gábor műsorában működött közre 2013-2017 közt, további fellépései mellett. Másrészt sakkíróként is ismert: a Magyar Sakkélet, Sakkélet, Lobogó cikkei után az Ezüstvezér című könyve (amit angolul is kiadtak) is megjelent. A versenyzéstől távol került, sokat utazik, nyelvet tanul, kórusban énekel. A sakk természetesen érdekli, a versenyeket interneten követi, de továbbra is a család az első.

Jó egészséget kívánunk ehhez!

Ivánka-Bradford

Dallas, 1986

Ivánka 1985 végén megnyerte Texas nyílt bajnokságát, majd 1986 elején Texas mesterbajnokságát, utóbbit úgy, hogy a sokszoros Texas-bajnok Bradfordot is legyőzte. Ne feledjük, hogy Texas állam lakossága háromszor annyi, mint Magyarországnak, ha a sakk népszerűsége kisebb is mint nálunk, Bradford értékszáma pedig tartósan 2500 fölé került. **1.♘f3 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.g3 0-0 5.♗g2 c5 6.0-0 ♘c6 7.d4 cxd4 8.♘xd4 ♘xd4 9.♕xd4 d6 10.♕h4 ♕a5 11.♗d2 ♗e6 12.b3 ♖ab8 13.♖fd1 ♕f5 14.♖ac1 a6 15.e4 ♕g4 16.♕xg4 ♗xg4 17.f3! ♗d7**

18.c5! dxc5 19.e5 ♘e8 20.♗e3 ♗c6 21.♗xc5 ♘c7 22.f4! ♗xg2 23.♔xg2 ♖fe8 24.♖d7 ♖bc8 25.♘e4 ♘e6 26.♖xb7 f5 27.exf6 exf6 28.♘d6 ♖xc5 29.♖xg7+ ♘xg7 30.♖xc5 ♖d8 31.♖c6 a5 32.♘c4 ♘f5 33.♖xf6 a4 34.g4 ♘h6 35.h3 axb3 36.axb3 ♖d3 37.♖b6 ♘f7 38.♖b8+ ♔g7 39.♖b7 ♖d4 40.♘e5 1-0

Bottlik Iván

